

Ks. Stanisław Staszic 1755-1826

6 maja 2016 roku po raz szósty spotkaliśmy się pod obeliskiem poświęconym ks. Stanisławowi Staszicowi. Jak co roku, na uroczystość przybyły Władze Uczelni, pracownicy, młodzież i członkowie Stowarzyszenia Wychowanków SGGW. Byli też z nami przedstawiciele Krajowej Rady Spółdzielczej.

W styczniu minęła 190 rocznica śmierci wielkiego Polaka i Patrioty, a w tym roku obchodzimy też uroczystości 200-lecia wyższego szkolnictwa rolniczego i jubileuszu SGGW - wszak zasługi Stanisława Staszica w pracach Komisji Edukacji Narodowej i tworzeniu uczelni w Marymoncie są znane i oczywiste

Przypomnijmy pokrótce działalność tego wielkiego Obywatela Oświecenia, którego dewizą życiową było: „**BYĆ NARODOWI UŻYTECZNYM**”, a w swoich działaniach i pismach kładł nacisk na rozwijanie pozytywnych cech mających dobrze służyć Ojczyźnie i jej obywatelom, takich jak: **pracowitość oszczędność i gospodarność**. Sam sobą do końca życia reprezentował te cechy i jak pisał „najprzyjemniejsze uczucia znajdują się w dobroczynności dla ludzi!”.

Cały czas działa „**pro publico bono**”. Organizuje Warszawskie Towarzystwo Przyjaciół Nauk i buduje dla niego siedzibę - obecny pałac Staszica. Stawia, własnym sumptem, pomniki: Mikołaja Kopernika i księcia Józefa Poniatowskiego, oba wykonane przez najslawniejszego rzeźbiarza epoki Duńczyka Bertela Thorvaldsena.

Polityka protekcyjna Stanisława Staszica na polu przemysłu może stanowić podstawę do zarysowania jego poglądów ekonomicznych. Jeśli idzie o techniczną stronę produkcji przemysłowej, o rozwijanie sił wytwórczych, to na pierwszym miejscu stawiał on jak najszybszy rozwój przemysłu pod względem ilościowym i jak najszybsze wyposażenie go w coraz nowszą technikę. Rozwój górnictwa i hutnictwa starał się on oprzeć przede wszystkim na wykorzystaniu surowców Królestwa Polskiego i dlatego za jedno z podstawowych zadań w tej dziedzinie uważał naukowe poznanie i rozszerzenie krajowej bazy surowcowej.

Wkładał też najwięcej wysiłku właśnie w rozwój tych gałęzi jako podstawowych dziedzin produkcji przemysłowej, gdyż ich rozwój w Polsce posiadał trwałą podstawę w postaci bogactw naturalnych w kraju. Zapewniał on również zaspokojenie potrzeb produkcyjnych przemysłu i rolnictwa oraz potrzeb konsumpcyjnych ludności. Staszic rozumiał równocześnie, że samo górnictwo i hutnictwo nie mogą zaspokoić wszystkich potrzeb ludności i że konieczne jest również rozwijanie innych gałęzi przemysłu, zwłaszcza lekkiego.

Już w swoich pracach teoretycznych Staszic wskazywał na to, iż drogą do samowystarczalności i ekonomicznej niezawisłości jest dążenie do wykorzystania własnych bogactw naturalnych. Jako uczoney uważał on, że poznanie tych bogactw i droga ich eksploatacji są jednym z najważniejszych zadań przed nami stojących. Z działalnością Staszica należy wiązać szeroko zakrojony program industrializacji, powstanie nowych zakładów przemysłowych, manufaktur i zakładów chałupniczych. Dla powstałych inwestycji budowano osady fabryczne, szkoły i drogi.

Kiedy zostaje przewodniczącym Rady Ogólnej Budownictwa, Miernictwa, Dróg i Sławów oraz zastępcą ministra Komisji Wyznań, za kluczowe wręcz zagadnienie związane z rozwojem przemysłu, handlu i całej gospodarki narodowej uważał Staszic rozbudowę oraz usprawnienie sieci dróg lądowych i wodnych.

W pracy pod tytułem: „O statystyce Polski” wskazuje on na fakt, że Polsce „potrzeba jak najprędzej dróg robionych, kamiennych”. I drogi te były robione. Świadectwem i pamiątką po jednej z większych ówczesnych inwestycji drogowych jest „Obelisk Drogi Brzeskiej” ufundowany przez Stanisława Staszica (1825) a do dziś stojący przy ulicy Grochowskiej w Warszawie.

Największym filantropijnym przedsięwzięciem Stanisława Staszica było Hrubieszowskie Towarzystwo Rolnicze, stanowiące zarazem próbę rozwiązania kwestii chłopskiej, a także próbę częściowej realizacji idealnej organizacji społeczeństwa. Hrubieszowskie Towarzystwo Rolnicze, jest w tych czasach największym w Europie tego typu przedsiębiorstwem.

HTR zajmowało powierzchnię 6000 ha gruntu, posiadało wspólne: tartak, młyny, cegielnię. Chłopi przypisani do tych ziem zostali zwolnieni z obowiązku pańszczyzny i mogli obrabiać na użytek własny nie tylko grunty, ale i lasy oraz stawy rybne.

W swoim testamencie Staszic przeznaczył spore sumy na instytucje charytatywne oraz ośrodki społeczne. Jego spadkobiercami był m.in. Instytut Głuchoniemych w Warszawie, wydział lekarski Uniwersytetu Warszawskiego, stołeczne szpitale, przytulisko dla ubogich...

Ksiądz Stanisław Staszic - to patriota – uczciwy, odważny, konsekwentny w służbie ojczyzny, który poświęcił jej swoje życie, którego cechą była głęboka wiara w potęgę oświaty. Kiedy pisał, że: **„Edukacja myśleć naucza, edukacja złymi lub dobrymi uczyńić może”**,

To dlatego po całym Kraju Szkoły szczycą się tym, iż On jest ich Patronem

Józef Rzewuski